

ՀԱՅՈՑ ԳՐԵՐԸ

— (Հարստութիւն)

ԳԼՈՒԽ Գ.

Նշանագրեր:

1. Նշանագրերու հիմ գործածութեան մասին նմանադրութիւններ:
2. Նշանագրերու հաշվարկներ:
3. Յոսկայ հայերէն նշանագրերու:
4. Համադրութեան կազմութիւնը:
5. Նշանագրերու կազմութիւնը:
6. Նախորդ նմանադրութեան հետքեր:

1. Երբորդ տեսակ գրութիւնը՝ որ բնականագրերէն յետոյ մինչեւ Ս. Մարտիկոսի նախաւոր շրջանը գործածուած կը համարուի շայտառանի մէջ, այն տեսակ մը պատկերագիր գրութիւնն է, որ յայտնի է մեր բանասիրութեան մէջ՝ «նշանագրի խոստում», կամ պարզապէս «նշանագրի», անունով: Այս կարծիքը առաջին անգամ յայտնած է Մկրտիչ Էփն, իւր *Объ армянскомъ алфавитѣ* աշխատութեան մէջ, որ հրատարակուած է իրեն «Երբորդ յաւելուած խորնայնայ պատմութեան ուսուցչին թարգմանութեան (1858)»: Այս աշխատութիւնը թարգմանուած է նաեւ (*Prud'hommeի ձեռքով*) գաղղիներէն լեզուի եւ սպարաբան Քոմմէն *Revue d'Orient* թերթին մէջ, 1865 թուին, իսկ հայերէն թարգմանութիւնը հրատարակեց Ս. Մանուկեան «Հայկական այլաբան, վերնագրով, Հայտնի օրէնքի թերթին մէջ, 1870 փետր., էջ 42—46, որ կարծեմ կիսատ է մնացած: Էփն իր այս տեսութեան իրեն սպասցոյց մէջ կը բերէ այն համագամայնը, որ զանազան հին ձեռագրերու մէջ եւ նոյն իսկ մինչեւ հիմայ ալ այս տեսակ պատկերագիր գրութիւն մը գործածական է: Յիշեալ աշխատութեան մէջ Էփն կը գնէ 84 նշանագրեր, լազարեան ձեմարանի թիւ 141 ձեռագրէն թարգմտելով, եւ այս ստիւտութիւն պատկերագիրներէն կը հետեւցնէ թէ հնապէս կար շատ աւելի ստուար թիւ մը, այնքան որ բաւական ըլլար գաղափար մը քիչ թէ շատ կանոնաւոր կերպով արտայայտելու համար: Այս տեսակ գրութիւն մը իբր թէ ընդհանուր գործածական էր մեր մէջ կուպաշտական շրջանին եւ այն նշանագիրները հնարուած էին բուն հայոց մէջ, առանց օտար ազդեցութեան, քանի որ մեր շրջակայ ազգերուն մէջ պատկերագիր գրութիւնն չկար այն ժամանակ:

Էփն եւ որոնք որ Էփնի այս ենթադրութեան կուսակից են, իբր փաստ մէջ բերած են նաեւ երկու պատմական վկայութիւն, որ իբր թէ այս կարծիքը կ'ապացուցանեն: Յիշեալ վկայութիւններն ունին՝ նախ Ագաթանգեղոս, որ խոսելով Ս. Լուսաւորդի շարժարարներու առթիւ ըրած աղօթքներուն վրայ, կ'ըսէ. «Եւ մինչդեռ կայր նա կախեալ այնպէս՝ խոսեցաւ զայս ամենայն. եւ գրեցին ամենակալ գպիրըն նշանագրաց...»: Եւ այլ եւս բազում քան զայս խոսեցաւ՝ մինչդեռ կայր կախեալ գրիկիւյր, եւ գրեցին եւ մատուցին զայն առաջի թագաւորին (Ագաթ. Յիշմ. 1909, հմ. 99),» Հռիփսիմի առթիւ խոսելով՝ կը պատմէ թէ «ամենք ի մեծամեծ սպասաւորացն արքունի անդէն ընթացան պատմել թագաւորին զամենայն բանս նոցա. քանզի դիպեցան անդ նշանագիրը, որ գրեցին զամենայն բանս, եւ ընթերցան առաջի թագաւորին» (Ագաթ. 176):

Երկրորդ վկայութիւնն ունի Բուզանդ, որ խոսելով Ս. Ներսէսի ըրած յանդիմանութեանց մասին վաղէն կայսեր դէմ, կ'ըսէ. «Եւ գրէին զայս սեմիարք նոստարացի արքային, որք կային առաջի թագաւորին» (Բուզ. Գ. 6):

Էփն՝ Ագաթանգեղոսի յիշեալ բառերով իբրեւ զուտ նշանագիր կ'ուզէ հասկնալ, այն մասնումով թէ Ագաթանգեղոսի նկարագրած վերջիշեալ պարագաներուն անհրաժեշտ էր արագ գրելու կարեւորութիւնը եւ մասնաւոր վերջին պարագային անկարելի էր սովորական ստուերով գրել. ուստի պէտք է ենթադրել թէ գպիրներուն գրածը սովորական ստուերով չէր, այլ տեսակ մը նշանագրերով: Այսպէս կ'ընդունի նաեւ Լանգուա (*Collection II. էջ 4*) եւ յիշեալ վկայութեան վրայ հիմնուելով կ'ենթադրէ թէ Հայերն ալ ունեցած էին տեսակ մը սղագրութիւն, որ նման էր Հռոմայեցոյց մէջ գործածական տիրանեան սղագրութեան եւ հաւանաբար ասկէ փոխառեալ էր: Նոյնը կ'ընդունի նաեւ Ջարրհանյան, Պատմ. Հայ. Դպր. Ա.³ էջ 17—18:

Բայց այսպիսի վկայութենէ մը եղբակցութիւն հանելը շատ անպահով է: Եթէ մինչեւ իսկ վերջիշեալ ըլլան այս վկայութիւնները, ամենեւին տեղեք չկայ կարծելու թէ Ագաթանգեղոսի նշանագրի բառը կամ փառաստի փոխառնիքն էր մեր նշանագիրները կ'անարկեն: Մ. Մինասարեանց (*Կանոնաւոր եւ վկայելու գրութեան պատմութիւնն ու տեսութիւնը, էջ 86—87*) համառօտիւ, իսկ իս. Յարութիւնեան,

¹ Գրութեան երկրորդ սպարագրութիւնը ինչ ինչ փոփոխութեամբ՝ տես *Насилье* и *Степан М. О. Бунин*, *Историческое* 1896, էջ 204—230:

dans les manuscrits arméniens; Congrès international des Orientalistes, 1873, 42 456 եւն, որ կը պարունակէ իբր 257 նշանագիր: Այս աշխատութիւնը դժբախտաբար չեմ' տեսած: Իբրորդ հաւաքածոն կազմեց Գ. Վ. Սրուանձաւան, Թորոս Աղբար աշխատութեան Առաջին հատորին մէջ (տպ. 1879, էջ 337—340), հանելով 8իգրանակերտի զանազան ձեւագիրներէն. այս նշանագիրներու թիւը 120 հատ է: Զորորդ հրատարակութիւնը պատրաստեց Տըրգուտ Վ. Պալեան, այս հաւաքածոն՝ որ բոլոր վերոյիշեալներուն մէջ ամենէն աւելի լիակատարն է, առանձին տեսակ մըն է "նշանագիրը Հայոց խորագրով, տպ. Վիեննա, 1898, էջ 13—8, ութը վիմատիպ տախտակներով, ուր նշանագիրները դասաւորուած են այբուբենական կարգով: Կը պարունակէ 511 նշանագիր: Իբր հինգերորդ կրնանք յիշել 25 նշանագիրներու փոքրիկ հաւաքածոյ մը՝ զոր հրատարակեց Անտոնեան միաբաններէն Լ. Իսահակ Վ. Սրուպիան, Հանդէս Ամսթերայ, 1902, էջ 201—202, հանելով Անտոնեան միաբանութեան Օրթոքէօյի թանգարանին թիւ 112 գրչագրէն (8ովհաննու Գամաստացւորաստուածաբանական եւ իմաստասիրական գրութիւնները): Վերջապէս վեցերորդ շատ աւելի ճոխ հաւաքածոյ մը. զոր հրատարակեց Գրեթէր Մուրատ Հնգէ-Ամսթերայի մէջ, 1903, էջ 5—9, 144—146, 333—335, այս հաւաքածոն հանուած է Պերլլինի արքունի մատենադարանին թիւ 805 ձեւագրէն (էջ 271—274) եւ կը պարունակէ ընդամենը 505 նշանագիր:

Յ. Էջմիածնի ձեւագրատան մէջ կը գտնուին ութը ձեւագիրներ, որոնց մէջ կան նշանագիրներու զանազան հաւաքածուներ: Այս ձեւագիրները՝ հետեւեալներն են:

1. Կարինեան թ. 612, էջ 146բ—148ա.
2. " թ. 662, էջ 126ա—129ա.
3. " թ. 1700, էջ 124բ—126ա.
4. " թ. 2297, էջ 24:
5. Գէորգեան թ. 91, էջ 1—4.
6. " թ. 265, էջ 210—212.
7. " թ. 300, էջ 558—559.
8. " թ. 557, էջ 122ա—125ա.

Գալիթի Առաջնորդարանի թ. 14 ձեւագիրը (էջ 374ա—բ) ունի քանի մը նշանագիր:

Ասոնցմէ զատ, Էջմիածնի, Հեռագրական մէջ կայ բաւական ընդարձակ աշխատութիւններ, "Մեկնութիւն նախնի նշանագրաց Հայոց" (Կարինեան հին թ. 1435, արգի 1472), որուն առնուր մեր նիւթին համար շատ կարեւոր աշխատութիւն մը կ'ենթադրէ: Բայց այս աշխատութիւնը, ինչպէս գրքին սկիզբը դրուած ընդարձակ յառաջաբանին մէջ կը բացատրուի, ուրիշ բան չէ, բայց եթէ յետին հայ հեղինակի մը հնարած բաւական ճարտարամիտ սղագրական մէկ դրութիւնը, որ կը հիմնուի գլխաւորապէս հայերէն ձայնարները ձայնարներով նշանակելու վրայ: Այսպէս օրինակի համար բաղաձայնի մը վրայ դրուած կէտ մը՝ նոյն ձայնարին կու տայ նախաւոր = մը, ինչ. ն = ան, լ = ալ, պ = ապ: Վերագիր շէտ մը կու տայ նախաւոր է. ինչ. ն' = հն: Վերագիր երկշէտը կու տայ նախաւոր է. ինչ. ն" = են: Վերագիր պարջիկ նախաւոր է. ինչ. ն՞ = եան: Վերագիր փուշը՝ նախաւորայ. ինչ. լ = այլ: Տառի մը տակը դրուած կէտը. շէտը եւ երկշէտը նոյն վանկերուն սկիզբը կ'աւելցնեն վերջին բաղաձայնը. ինչ. ն = նան, ն = նին, ն = նեն: Կէտը, շէտը, երկշէտը կ'ընկնելով կամ իրարու հետ միանալով կը ձեւացնեն համապատասխան վանկեր նոյն բաղաձայնին վրայ, ինչ. ն = անան, չը = շարարար, բ' = բարերար, բ" = բերբեր, բ՞ = բերբի, ա՞ = տարիբ եւն եւն: Սղագրական այս դրութիւնէն յետոյ՝ որով քանի մը բաւական մեծ հատուածներ սղագրուած են իբր փորձ, կը հետեւին բաղաձայնի ցուցակներ՝ այբուբենական կարգով դասաւորուած հարկաւոր համառօտագրութիւններու, որոնց գլխաւոր զանազանութիւնը պատկերներու ձեւին եւ դիրքին մէջ կը կայանայ. ինչ. օ = ամենակալ, օ = արժանաւոր, օ = ասպուէն, օ = ամբարիշտ եւն եւն: Այս բոլորը նոյն անձանսմ հեղինակին գիւտը լինելով, կը թողունք աւելի մանրամասն յիշել, իբր բուն հայկական նշանագիրներու շրջանակէն գուրս:

Յ. Մնացեալ բուն հայկական նշանագիրները՝ որոնք հրատարակուած են վերոյիշեալ հաւաքածուներուն մէջ կամ կը գտնուին դեռ անտիպ Մ. Էջմիածնի եւ Թարիզի սոյն ինը ձեւագիրներուն մէջ, քննելով, ստուգելով, իրարու հետ համեմատելով եւ նորէն ամբողջը այբուբենական կարգի վերածելով և կը հրատարակենք հոս հետեւեալ էջերուն մէջ:

ՅՈՒՑԱԿ ԶԱՅԿԱԿԱՆ ՀԻՆ ՆՇԱՆԱԳՐԵՐՈՒ

1. Արարատ	5	6333	53. Արարատ	5	Կ Ե Ն Ն	104. Արարատ (Յ. Արարատ)	Կ	Կ
2. " "		6	54. Արարատ	5	Ե Ե Ե Ե	105. Արարատ	Կ	Կ
3. Արարատ		7	55. " "	5	Ե Ե Ե Ե	106. Արարատ (Յ. Արարատ)	(Կ)	Կ
4. Արարատ		8	56. Արարատ	5	Ե Ե Ե Ե	107. Արարատ	(Կ)	Կ
5. Արարատ	(Կ)	9	57. Արարատ	5	Ե Ե Ե Ե	108. Արարատ	(Կ)	Կ
6. Արարատ		10	58. Արարատ	5	Ե Ե Ե Ե	109. " "	(Կ)	Կ
7. Արարատ		11	59. Արարատ	5	Ե Ե Ե Ե	110. " "	(Կ)	Կ
8. Արարատ	5	12	60. Արարատ	5	Ե Ե Ե Ե	111. Արարատ	Կ	Կ
9. " "	Կ	13	61. Արարատ	5	Ե Ե Ե Ե	112. Արարատ	Կ	Կ
10. " "	Կ	14	62. Արարատ	5	Ե Ե Ե Ե	113. Արարատ	Կ	Կ
11. Արարատ	5	15	63. Արարատ	5	Ե Ե Ե Ե	114. Արարատ	(Կ)	Կ
12. " "		16	64. Արարատ	5	Ե Ե Ե Ե	115. Արարատ	(Կ)	Կ
13. Արարատ	5	17	65. " "	5	Ե Ե Ե Ե	116. Արարատ	Կ	Կ
14. Արարատ	5	18	66. Արարատ	5	Ե Ե Ե Ե	117. Արարատ	Կ	Կ
15. Արարատ (Կ. Արարատ)	5	19	67. " "	5	Ե Ե Ե Ե	118. Արարատ	Կ	Կ
16. Արարատ	5	20	68. " "	5	Ե Ե Ե Ե	119. Արարատ	Կ	Կ
17. " "	5	21	69. " "	5	Ե Ե Ե Ե	120. Արարատ	Կ	Կ
18. " "	5	22	70. Արարատ (Արարատ)	5	Ե Ե Ե Ե	121. Արարատ	(Կ)	Կ
19. Արարատ	(Կ)	23	71. Արարատ	5	Ե Ե Ե Ե	122. Արարատ	(Կ)	Կ
20. Արարատ	5	24	72. Արարատ	5	Ե Ե Ե Ե	123. Արարատ	(Կ)	Կ
21. " "	5	25	73. " "	5	Ե Ե Ե Ե	124. Արարատ (Արարատ)	(Կ)	Կ
22. " "	5	26	74. Արարատ	5	Ե Ե Ե Ե	125. Արարատ	(Կ)	Կ
23. Արարատ	5	27	75. Արարատ	5	Ե Ե Ե Ե	126. Արարատ	(Կ)	Կ
24. Արարատ	5	28	76. Արարատ	5	Ե Ե Ե Ե	127. Արարատ	(Կ)	Կ
25. Արարատ	5	29	77. Արարատ	5	Ե Ե Ե Ե	128. " "	(Կ)	Կ
26. " "	5	30	78. Արարատ	5	Ե Ե Ե Ե	129. Արարատ	(Կ)	Կ
27. " "	5	31	79. " "	5	Ե Ե Ե Ե	130. Արարատ	(Կ)	Կ
28. Արարատ	5	32	80. Արարատ	5	Ե Ե Ե Ե	131. Արարատ	(Կ)	Կ
29. " "	5	33	81. Արարատ	5	Ե Ե Ե Ե	132. Արարատ	(Կ)	Կ
30. Արարատ	5	34	82. " "	5	Ե Ե Ե Ե	133. Արարատ	(Կ)	Կ
31. Արարատ (Կ. Արարատ)	5	35	83. " "	5	Ե Ե Ե Ե	134. Արարատ	(Կ)	Կ
32. Արարատ	5	36	84. " "	5	Ե Ե Ե Ե	135. Արարատ	(Կ)	Կ
33. " "	5	37	85. Արարատ	5	Ե Ե Ե Ե	136. " "	(Կ)	Կ
34. " "	5	38	86. Արարատ	5	Ե Ե Ե Ե	137. Արարատ	(Կ)	Կ
35. Արարատ	5	39	87. Արարատ	5	Ե Ե Ե Ե	138. Արարատ	(Կ)	Կ
36. Արարատ	5	40	88. Արարատ	5	Ե Ե Ե Ե	139. Արարատ	(Կ)	Կ
37. Արարատ	5	41	89. Արարատ	5	Ե Ե Ե Ե	140. Արարատ	(Կ)	Կ
38. Արարատ	5	42	90. Արարատ	5	Ե Ե Ե Ե	141. " "	(Կ)	Կ
39. Արարատ	5	43	91. " "	5	Ե Ե Ե Ե	142. Արարատ	(Կ)	Կ
40. Արարատ	5	44	92. Արարատ	5	Ե Ե Ե Ե	143. Արարատ	(Կ)	Կ
41. Արարատ	5	45	93. " "	5	Ե Ե Ե Ե	144. " "	(Կ)	Կ
42. Արարատ	5	46	94. " "	5	Ե Ե Ե Ե	145. " "	(Կ)	Կ
43. Արարատ	5	47	95. Արարատ	5	Ե Ե Ե Ե	146. Արարատ	(Կ)	Կ
44. Արարատ	5	48	96. Արարատ	5	Ե Ե Ե Ե	147. Արարատ	(Կ)	Կ
45. Արարատ	5	49	97. " "	5	Ե Ե Ե Ե	148. Արարատ	(Կ)	Կ
46. " "	5	50	98. Արարատ	5	Ե Ե Ե Ե	149. " "	(Կ)	Կ
47. Արարատ	5	51	99. Արարատ	5	Ե Ե Ե Ե	150. Արարատ	(Կ)	Կ
48. " "	5	52	100. Արարատ	5	Ե Ե Ե Ե	151. Արարատ	(Կ)	Կ
49. Արարատ	5	53	101. Արարատ	5	Ե Ե Ե Ե	152. Արարատ	(Կ)	Կ
50. Արարատ	5	54	102. Արարատ	5	Ե Ե Ե Ե	153. Արարատ	(Կ)	Կ
51. Արարատ	5	55	103. Արարատ	5	Ե Ե Ե Ե	154. Արարատ	(Կ)	Կ
52. " "	5	56		5	Ե Ե Ե Ե		(Կ)	Կ

318. Գալստիանոս	Ե	Տ Գ Գ Գ Գ Գ	* 363. Պոլիդոս		Պ Ե Ե Ե	410. Վարդանան	(ԳԳ)	Վ Ե Ե Ե
319. Գալստի	Ե	Յ Ե Ե	364. Պոլիդոս	(ԳԳ)	Պ Ե Ե Ե	* 411. Վարդանան		Վ Ե Ե Ե
† 320. Գալստի		Յ Ե Ե	365. Պոլիդոս	Կ	Պ Ե Ե Ե	† 412. Վարդանան		Վ Ե Ե Ե
321. Գալստի	(ԳԳ)	Յ Ե Ե	* 366. Պոլիդոս	Կ	Պ Ե Ե Ե	* 413. Վարդանան		Վ Ե Ե Ե
322. Գալստի	Ե	Յ Ե Ե Ե Ե Ե	367. Պոլիդոս	Կ	Պ Ե Ե Ե	† 414. Վարդանան		Վ Ե Ե Ե
323. Գալստի	Ե	Յ Ե Ե	368. "	Ե	Պ Ե Ե Ե	415. Գալստի	Կ	Վ Ե Ե Ե
324. "	Ե	Յ Ե Ե Ե Ե Ե	† 369. "		Պ Ե Ե Ե	416. Գալստի	Կ	Վ Ե Ե Ե
325. Գալստի	Ե	Յ Ե Ե	370. Ջոնի	(ԳԳ)	Պ Ե Ե Ե	* 417. "		Վ Ե Ե Ե
* 326. Գալստի		Յ Ե Ե	371. Ջոնի	(ԳԳ)	Պ Ե Ե Ե	* 418. "		Վ Ե Ե Ե
327. Գալստի	Ե	Յ Ե Ե	372. Ջոնի	Ե	Պ Ե Ե Ե	419. Գալստի	(ԵԳԳ)	Վ Ե Ե Ե
† 328. Գալստի		Յ Ե Ե Ե Ե Ե	— 373. Ջոնի	(ԳԳ)	Պ Ե Ե Ե	420. Գալստի	Կ	Վ Ե Ե Ե
329. Գալստի	(ԳԳ)	Յ Ե Ե Ե Ե Ե	374. Ջոնի	(ԳԳ)	Պ Ե Ե Ե	421. Գալստի	Կ	Վ Ե Ե Ե
330. Գալստի	Ե	Յ Ե Ե Ե Ե Ե	* 375. Ջոնի		Պ Ե Ե Ե	† 422. Գալստի		Վ Ե Ե Ե
331. Գալստի	(ԳԳ)	Յ Ե Ե Ե Ե Ե	* 376. "		Պ Ե Ե Ե	423. Գալստի	(ԳԳ)	Վ Ե Ե Ե
* 332. Գալստի		Յ Ե Ե Ե Ե Ե	377. Ջոնի	Կ	Պ Ե Ե Ե	424. Գալստի	Կ	Վ Ե Ե Ե
* 333. Գալստի		Յ Ե Ե Ե Ե Ե	378. Ջոնի	(ԳԳ)	Պ Ե Ե Ե	425. Գալստի	Կ	Վ Ե Ե Ե
* 334. Գալստի		Յ Ե Ե Ե Ե Ե	* 379. "		Պ Ե Ե Ե	426. Գալստի	Կ	Վ Ե Ե Ե
335. Գալստի	Կ	Յ Ե Ե Ե Ե Ե	380. Ջոնի	Կ	Պ Ե Ե Ե	427. Գալստի	Կ	Վ Ե Ե Ե
336. Գալստի	(ԳԳ)	Յ Ե Ե Ե Ե Ե	381. "		Պ Ե Ե Ե	428. "	(ԳԳ)	Վ Ե Ե Ե
337. Գալստի	Ե	Յ Ե Ե Ե Ե Ե	382. Ջոնի	Կ	Պ Ե Ե Ե	429. Գալստի	(ԳԳ)	Վ Ե Ե Ե
338. Գալստի	Ե	Յ Ե Ե Ե Ե Ե	* 383. "		Պ Ե Ե Ե	— 430. Գալստի	(ԳԳ)	Վ Ե Ե Ե
* 339. Գալստի		Յ Ե Ե Ե Ե Ե	384. Ջոնի	(ԳԳ)	Պ Ե Ե Ե	431. Գալստի	Կ	Վ Ե Ե Ե
340. Գալստի	(ԳԳ)	Յ Ե Ե Ե Ե Ե	* 385. "		Պ Ե Ե Ե	432. Գալստի	Կ	Վ Ե Ե Ե
* 341. Գալստի		Յ Ե Ե Ե Ե Ե	* 386. "		Պ Ե Ե Ե	433. Գալստի	Կ	Վ Ե Ե Ե
342. Գալստի		Յ Ե Ե Ե Ե Ե	387. Ջոնի	(ԳԳ)	Պ Ե Ե Ե	434. Գալստի	Կ	Վ Ե Ե Ե
343. "		Յ Ե Ե Ե Ե Ե	388. Ջոնի	(ԳԳ)	Պ Ե Ե Ե	435. Գալստի	Կ	Վ Ե Ե Ե
344. Գալստի		Յ Ե Ե Ե Ե Ե	† 389. Ջոնի		Պ Ե Ե Ե	436. Գալստի	Կ	Վ Ե Ե Ե
* 345. Գալստի		Յ Ե Ե Ե Ե Ե	390. "	Կ	Պ Ե Ե Ե	437. Գալստի	(ԳԳ)	Վ Ե Ե Ե
346. Գալստի	(ԳԳ)	Յ Ե Ե Ե Ե Ե	* 391. "		Պ Ե Ե Ե	438. Գալստի	(ԳԳ)	Վ Ե Ե Ե
347. Գալստի	Կ	Յ Ե Ե Ե Ե Ե	392. "		Պ Ե Ե Ե	439. Գալստի	Կ	Վ Ե Ե Ե
348. Գալստի	Կ	Յ Ե Ե Ե Ե Ե	393. Ջոնի	(ԳԳ)	Պ Ե Ե Ե	440. Գալստի	Կ	Վ Ե Ե Ե
349. Գալստի	Կ	Յ Ե Ե Ե Ե Ե	* 394. Ջոնի		Պ Ե Ե Ե	441. Գալստի	Կ	Վ Ե Ե Ե
350. Գալստի	Կ	Յ Ե Ե Ե Ե Ե	† 395. Ջոնի		Պ Ե Ե Ե	442. Գալստի	(ԳԳ)	Վ Ե Ե Ե
* 351. "		Յ Ե Ե Ե Ե Ե	396. Ջոնի	(ԳԳ)	Պ Ե Ե Ե	* 443. Գալստի		Վ Ե Ե Ե
* 352. Գալստի		Յ Ե Ե Ե Ե Ե	397. "	Կ	Պ Ե Ե Ե	444. "	Կ	Վ Ե Ե Ե
353. Գալստի	(ԳԳ)	Յ Ե Ե Ե Ե Ե	* 398. Ջոնի	(ԳԳ)	Պ Ե Ե Ե	445. Գալստի	(ԳԳ)	Վ Ե Ե Ե
* 354. Գալստի		Յ Ե Ե Ե Ե Ե	399. Ջոնի	(ԳԳ)	Պ Ե Ե Ե	446. "		Վ Ե Ե Ե
355. Գալստի	(ԳԳ)	Յ Ե Ե Ե Ե Ե	* 400. "		Պ Ե Ե Ե	447. Գալստի	Կ	Վ Ե Ե Ե
356. Գալստի	(ԳԳ)	Յ Ե Ե Ե Ե Ե	401. Ջոնի	Կ	Պ Ե Ե Ե	448. Գալստի	Կ	Վ Ե Ե Ե
357. Գալստի	(ԳԳ)	Յ Ե Ե Ե Ե Ե	402. Ջոնի	(ԳԳ)	Պ Ե Ե Ե	449. Գալստի	(ԳԳ)	Վ Ե Ե Ե
* 358. Գալստի		Յ Ե Ե Ե Ե Ե	403. Ջոնի	(ԳԳ)	Պ Ե Ե Ե	450. Գալստի	Կ	Վ Ե Ե Ե
* 359. Գալստի		Յ Ե Ե Ե Ե Ե	404. Ջոնի	(ԳԳ)	Պ Ե Ե Ե	451. "		Վ Ե Ե Ե
360. Գալստի	Կ	Յ Ե Ե Ե Ե Ե	405. "	(ԳԳ)	Պ Ե Ե Ե	452. Գալստի	(ԳԳ)	Վ Ե Ե Ե
361. "	Կ	Յ Ե Ե Ե Ե Ե	406. Ջոնի	Կ	Պ Ե Ե Ե	453. Գալստի	Կ	Վ Ե Ե Ե
362. "	Կ	Յ Ե Ե Ե Ե Ե	407. Ջոնի	Կ	Պ Ե Ե Ե	454. Գալստի	Կ	Վ Ե Ե Ե

(Շարժանական)

Տ. Յ. ՄԱՐԿԻՍ